

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 660 din 02.11.2022

Dosar nr: 9A/2020

Autosesizare nr: 2508/04.05.2020

Petent: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.)

Reclamat: .., Google Ireland Limited

Obiect: C.N.C.D. analizează disjungerea cauzei raportat la Google Ireland Limited cu privire la autosesizarea ce a vizat înlocuirea denumirii Catedralei Mântuirii Neamului cu denumirea "Catedrala Prostirii Neamului" în aplicația Google Maps, cu posibila lezare a demnității umane a cetățenilor de religie ortodoxă.

În fapt, în data de 01.05.2020, deținătorul contului google aferent adresei de e-mail .. a adăugat pe Google Maps un nou marcaj geografic cu denumirea "*Catedrala Prostirii Neamului*", amplasat pe locația geografică Google Maps a Paraclisului Catedralei mântuirii Neamului, situat în apropierea edificiului Catedralei, cu marcajul inițial Catedralei Mântuirii Neamului, fapt care a condus la confuzia identificării marcajului legitim cu cel adăugat ulterior, cu denumire depreciativă.

Numele fals a fost eliminat de către Google Ireland în data de 04 mai 2020 (orele 11:17 PM / 11:54 PM: Echipa Google din Europa a confirmat eliminarea numelui fals).

I. Numele, domiciliul și sediul părților

1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, București.

Numele, domiciliul și sediul persoanei interesate

2. **Patriarhia Română**, mun. București, Palatul Patriarhiei, Aleea Dealul Mitropoliei nr. 25, 040163, sector 4, e-mail: cancelaria@patriarhia.ro.

Numele și sediul/domiciliul procedural ales al reclamatului:

3. **Google Ireland Limited** cu sediul – Gordon House, Barow Street, Dublin 4, Ireland, prin reprezentant convențional ales SPRL Grigorescu, Ștefănică și asociații, cu sediul în mun. București, str. Dionisie Lupu nr. 33, e-mail: office@bpv-grigorescu.com

4. ..

III. Citarea părților

5. Prin adresa nr. 5180/26.08.2020, în temeiul art. 40 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor s-a solicitat punct de vedere din partea Inspectoratului General al Poliției Române, cu privire la rezultatul cercetărilor întreprinse la nivelul Direcției de

Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, având în vedere declinarea competenței de soluționare a situației de fapt descrisă prin nota de autosesizare a C.N.C.D., din partea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații.

6. Prin adresa nr. 5181/26.08.2020 s-a solicitat punct de vedere primului reclamat, cu o serie de întrebări de clarificare a obiectului autosesizării.

7. Prin adresa nr. 5668/17.09.2020 s-a solicitat punct de vedere din partea Ministerului de Justiție.

8. Prin adresa nr. 5669/17.09.2020 s-a solicitat punct de vedere Centrului Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică CERT-RO.

9. Prin adresa nr. 423/20.01.2021, C.N.C.D. solicită primului reclamat date concrete, urmare a răspunsului primit de la CERT-RO.

10. Prin adresa nr. 2406/26.03.2021, C.N.C.D. comunică CERT-RO informațiile primite de la primul reclamat.

11. Prin adresa nr. 2924/15.04.2021, C.N.C.D. solicită punct de vedere din partea Direcției de Investigații Criminale din cadrul Poliției Române în vederea identificării persoanei fizice reclamate, cel de-al doilea reclamat în cauză.

12. Prin adresa nr. 4549/15.06.2021, C.N.C.D. solicită punct de vedere din partea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu privire la rezultatul cercetărilor dispuse în dosarul penal nr. 1197/D/P/2020, precum și eventuale date de identificare a persoanei fizice menționată în calitate de reclamat în cauza C.N.C.D., solicitare la care s-a revenit prin adresa nr. 6946/16.09.2021.

13. Prin adresa nr. 5915/05.08.2021, C.N.C.D. solicită Direcției pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date datele de identificare ale persoanei fizice menționată în calitate de reclamat în cauza C.N.C.D.; s-a revenit cu solicitarea prin adresa nr. 7562/07.10.2021.

14. Prin adresa nr. 8532/11.11.2021, C.N.C.D. solicită Parchetului de pe lângă Tribunalul București rezultatul cercetărilor dispuse în urma declinării competenței de către D.I.I.C.O.T.

15. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare față de cei 2 reclamați și față de Patriarhia Română în calitate de petent, pentru data de 13.12.2021.

16. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

17. Prin solicitarea cu nr. 108/05.01.2022, C.N.C.D. a solicitat Patriarhiei Române clarificări cu privire la calitatea Patriarhiei Române în dosarul cu nr. 9A/2020.

18. Prin adresa cu nr. de înregistrare 109/05.01.2022, s-a comunicat primului reclamat răspunsul formulat de Patriarhia Română cu nr. 41/03.01.2022 și solicitarea C.N.C.D. nr. 108/05.01.2022 de clarificare de către Patriarhia Română a calității procesuale în prezenta cauză, iar prin adresa nr. 1872/14.03.2022 s-a comunicat răspunsul Patriarhiei Române împreună cu procesul verbal de audieri solicitat, în vederea formulării de concluzii scrise.

IV. Susținerea părților

Susținerile petentului (autosesizarea)

19. În conformitate cu prevederile art. 13 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.Oficial nr. 348 din 6 mai 2008, precum și prevederile art. 19 alin. 2

din O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. s-a autosesizat cu privire la înlocuirea denumirii Catedralei Mântuirii Neamului cu denumirea "Catedrala Prostirii Neamului" în aplicația Google Maps.

20. În fapt, în data de 01.05.2020, deținătorul contului google aferent adresei de e-mail ...@gmail.com a adăugat pe Google Maps un nou marcaj geografic cu denumirea "Catedrala Prostirii Neamului", amplasat pe locația geografică Google Maps a Paraclisului Catedralei mântuirii Neamului, situat în apropierea edificiului Catedralei, cu marcajul inițial Catedralei Mântuirii Neamului, fapt care a condus la confuzia identificării marcajului legitim cu cel adăugat ulterior, cu denumire depreciativă.

21. Întrucât Google Bucharest S.R.L., partea reclamată față de care a fost demarată inițial procedura de soluționare a cauzei aflată pe rolul C.N.C.D. a indicat Google Ireland Limited drept entitate "corectă" pentru investigarea faptelor de discriminare care au presupus intervenirea efectivă asupra conținutului postării / tag-ului, s-a decis continuarea procedurii interne de soluționare față de Google Ireland Limited separate, prin disjungerea cauzei raportat la acest reclamat.

22. Astfel, Colegiul director al C.N.C.D. a dezbătut în ședința din data de 17.06.2020 faptele descrise în nota de autosesizare prin raportare la prima entitate indicată ca parte reclamată, Google Bucharest S.R.L., iar prin hotărârea nr. 517/17.06.2020, Colegiul director a reținut că aspectele ce au făcut obiectul autosesizării intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1 și 4, coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000, fiind sancționată atitudinea pasivă a Google Bucharest S.R.L. care a condus la un comportament discriminatoriu, jignitor la adresa comunității credincioșilor ortodocși și s-a dispus disjungerea cauzei raportat la faptele care au vizat Google Ireland Limited.

Sușinerile primului reclamat, Google Ireland Limited

23. Prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 6593/22.10.2020, reclamatul informează că răspunsul la solicitarea C.N.C.D. nr. 5181/26.08.2020 este în lucru.

24. Prin răspunsul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 6884/03.11.2020, reclamatul transmite punct de vedere cu răspunsuri la întrebările C.N.C.D.:

- În ce privește precizarea C.N.C.D. precum că serviciile oferite de Google Ireland Limited, entitate de naționalitate irlandeză care funcționează în Irlanda și este guvernată de legea irlandeză, reclamatul apreciază că nu are temeii, întrucât Google Ireland este o societate de naționalitate irlandeză guvernată de legea irlandeză, ceea ce este un aspect obiectiv ce ține de regimul legal al acesteia.
- Reclamatul ia act de solicitarea C.N.C.D. de identificare a persoanei responsabile care a operat modificarea denumirii care face obiectul prezentei autosesizări/persoana care a efectuat/postat tag-ul „Catedrala Prostirii Neamului Românesc” și indică numele, prenumele și adresa de e-mail, informații înregistrate de utilizatorul care a sugerat modificarea denumirii în Google Maps atunci când a fost creat contul. Reclamatul dorește să menționeze faptul că Google nu este în măsură să confirme în mod precis că numele furnizat este numele real și legal al utilizatorului, orice alte solicitări sau informații cu privire la contul google trebuind fi făcute în conformitate cu Criminal Justice (Mutual Assistance) Act 2008 (privind asistență reciprocă) sau în baza unor comisii rogatorii. În acest sens, ar putea fi util ca C.N.C.D. să se consulte cu Departamentul de Justiție al Republicii Irlandeze pentru a determina

ce proceduri diplomatice sunt disponibile în ceea ce privește asistența reciprocă între state.

- Concret, reclamatul adaugă că modificarea a fost sugerată de utilizatorul de mai sus și a fost apoi revizuită de un sistem de filtrare semi-automat Google. Sistemul automat Google a decis să redirecționeze respectiva modificare către un Operator pentru revizuire. Cu toate acestea, Operatorul care a efectuat revizuirea nu vorbea limba română, și în consecință nu a detectat natura abuzivă a modificării.
- Relația dintre Google Ireland și utilizatorii Google Maps este una contractuală, aceasta bazându-se pe Termenii și condițiile Google: <https://policies.google.com/terms?hl=ro>. De asemenea, în ceea ce privește serviciul Google Maps, se aplică și Termenii și condițiile suplimentare Google Maps/Google Earth: https://www.google.com/help/terms_maps/?hl=ro. Acești Termeni și condiții sunt disponibili și în limba română. Termenii și condițiile/Termenii și condițiile suplimentare stabilesc drepturile și obligațiile atât ale Google Ireland, cât și ale utilizatorului, iar când acesta folosește un serviciu Google, utilizatorul trebuie să accepte Termenii și condițiile/ Termenii și condițiile suplimentare; astfel, acești Termeni și condiții/ Termeni și condiții suplimentare reprezintă în aprecierea reclamatului tocmai contractul între utilizator și Google Ireland.

25. Cu privire la solicitarea C.N.C.D. de a furniza „*detalii cu privire la procedura concretă de efectuare/postare/modificare de tag-uri*”, reclamatul face următoarele precizări:

- „*Cine poate face uz de astfel de acțiuni?*” – Orice utilizator poate face sugestii în Google Maps. Cu toate acestea, orice adăugare sau modificare în Google Maps face obiectul unei revizuri de către sistemul semi-automat de filtrare Google, care poate să filtreze conținutul potențial interzis/restricționat. Reclamatul adaugă că, în calitate de platformă intermediară, Google nu are o obligație generală de monitorizare. Cu toate acestea, Google a implementat un mecanism robust de notificare și revizuire a oricărui conținut care ar putea încălca politicile Google.
- „*Există un sistem de punctare a utilizatorilor care îi diferențiază în ceea ce privește prerogativele oferite în utilizarea serviciilor Google?*” – Există programul Local Guides, însă acesta nu are nicio consecință asupra prerogativelor acestor utilizatori în utilizarea serviciilor Google; mai multe informații la <https://maps.google.com/localguides/howto>.
- „*Asemenea prerogative oferite (în funcție de vechimea utilizatorului/puncte de evaluare/rating pe Google) poate influența modalitatea în care este listată informația postată de acesta pe Google/Google Maps și credibilitatea sa în mediul on-line?*” – Nu. Local Guides este un program de stimulare a utilizatorilor pentru a contribui cu mai mult conținut legitim. Aceste persoane primesc puncte pentru furnizarea de testimoniale, postarea de fotografii și efectuarea de editări. Numărul de puncte colectate determină nivelul utilizatorului în programul Local Guides și conduc la obținerea unor beneficii și acces timpuriu la anumite funcționalități Google. Utilizatorilor nu le sunt oferite niciun fel de prerogative suplimentare în ceea ce privește conținutul furnizat de aceștia, indiferent de nivelul pe care l-au atins în programul Local Guides. Reclamatul dorește să sublinieze faptul că punctele Local Guides nu reprezintă un factor care să excludă verificarea efectuată de Google în ceea ce privește conținutul generat de un utilizator.

- Raportat la măsurile luate cu privire la utilizatorul care a folosit tag-ul „Catedrala Prostirii Neamului” în aplicația Google Maps, prin prisma responsabilității Companiei, în conformitate cu legislația în vigoare, pe lângă eliminarea numelui fals, reclamatul precizează că Google Ireland a remediat problema prin înlăturarea numelui fals. În cazul de față reclamatul precizează că nu are cunoștință de vreo dispoziție legală care să oblige Google să ia măsuri împotriva utilizatorului, iar în conformitate cu Termenii și condițiile, Google poate să rezilieze accesul utilizatorului la servicii sau să șteargă contul Google al acestuia în cazul în care intervin oricare dintre următoarele circumstanțe:
  - ✓ Încălcarea gravă sau în mod repetat a acestor condiții, termenii suplimentari specifici condițiilor sau politicilor;
  - ✓ dispoziție legală sau o decizie judecătorească care ar cere să facă acest lucru;
  - ✓ credința rezonabilă că purtarea utilizatorului provoacă daune sau atrage răspunderea unui utilizator, a unei terțe părți sau a companiei Google, de exemplu, prin compromitere, încercări de phishing, hărțuire, trimitere de spam, inducerea în eroare a altor persoane sau copierea automată a unui conținut care nu îi aparține;
- În ceea ce privește mecanismele de raportare Google a „conținutului care nu respectă cerințele”, procedura de urmat, modalitatea de accesare, dacă sistemul de raportare poate fi folosit și în limba română – Politicile Google și formularele de contact sunt disponibile în română, engleză, precum și în numeroase alte limbi, acesta fiind link-ul către versiunea în română <https://policies.google.com/privacv?hl=ro>. Limba se poate selecta din câmpul din dreapta jos al paginii, reclamatul oferă detalii cu privire la procedura de urmat în cazul raportării unei anumite probleme. Limba aplicației Google Maps (inclusiv mecanismul de raportare) depinde de limba setată de utilizator în contul său Google. Limba română este de asemenea disponibilă, dacă utilizatorul o alege.
- În ceea ce privește măsurile specifice luate de Google pentru prevenirea unor astfel de acțiuni, dacă există filtre specifice pentru prevenirea rasismului? – astfel de conținut neadecvat (e.g. *rasism*) cade sub incidența politicii privind conținutul interzis și restricționat, care stipulează următoarele:

”Conținut periculos și jignitor
Google Maps este un loc în care utilizatorii pot comunica în siguranță. De aceea, nu permitem comercianților sau consumatorilor să posteze conținut periculos sau jignitor, inclusiv conținut care:

  - *amenință sau incită la violență asupra propriei persoane ori asupra altora; hărțuiește,*
  - *intimidează sau persecută o persoană sau un grup;*
  - *instigă la ură, la discriminare sau la discreditare la adresa unei persoane sau a unui grup, pe criterii legate de rasă sau origine etnică, religie, dizabilitate, vârstă, naționalitate, statut de veteran, orientare sexuală, sex, identitate sexuală sau alte caracteristici asociate discriminării sau marginalizării sistemice.”*
- În concret, reclamatul adaugă că toate modificările sugerate de utilizatori trec prin auto-moderare, care include un set de reguli și modele de învățare automată, care revizuiesc fiecare modificare din perspectiva evitării abuzurilor și a asigurării calității. Dacă sistemul este nesigur cu privire la natura unei modificări, aceasta este transmisă

pentru evaluare unui recenzor uman. Dacă sistemul poate lua o decizie în mod automat, acesta va refuza/aproba modificarea în mod corespunzător. Erori pot apărea din când în când, însă modelele și procesele de revizuire ale Google evoluează și se îmbunătățesc în mod constant. Reclamatul mai menționează că în modelul utilizat de Google, factorul uman este crucial. Este important de avut în vedere că modelul Google se bazează în principal pe raportarea incidentelor de către utilizatori și este dependent de notificarea acestora. Compania ia măsuri de îndată ce primește informații de la utilizator. Indiferent de tipul incidentului, compania face tot posibilul să reducă timpul de reacție cât mai mult posibil – ceea ce s-a întâmplat și în cazul de față.

- Codul de Conduită al Google transmis anterior la dosar este un document intern adresat și aplicabil tuturor entităților Google, în toate teritoriile în care Google furnizează servicii. Acesta nu este destinat utilizatorilor serviciilor Google, caz în care se aplică Termenii și condițiile Google care sunt disponibile în limba română. Până în prezent, reclamatul menționează că nu a fost redactată sau considerată a fi necesară o versiune în limba română a Codului de Conduită.

26. Reclamatul aduce în discuție argumentele folosite față de principiul „safe-harbour”:

Cu titlu preliminar, reclamatul admite că prin prisma dispozițiilor art. 14 para. (3) din Legea nr. 365/2002, autoritățile pot să solicite furnizorilor de servicii să oprească sau să prevină violarea datelor, însă acest lucru nu înseamnă că furnizorii de servicii pierd privilegiul „safe harbour”, în măsura în care acționează în conformitate cu solicitarea oficială, nici nu înseamnă că intermediarii precum Google sunt legați de vreo obligație generală de monitorizare. În acest sens, reclamatul subliniază faptul că Google Maps este o platformă online intermediară.

27. Reclamatul subliniază că această dispoziție este și trebuie interpretată în conformitate cu art. 15 para. (1) din Directiva E-Commerce și practica CJUE (*în concret cauza Scarlet v. SABAM*), conform căreia este interzis Statelor Membre (și implicit autorităților publice) să impună intermediarilor o obligație generală de monitorizare.

28. *Reclamatul nu este de acord cu faptul că principiul „safe harbour” nu se aplică discriminării, hărțuirii și rasismului și subliniază faptul că art. 14 din Legea nr. 365/2002 nu face distincție între categoriile de conținut / acțiuni care cad sub incidența legii, iar protecția este oferită oricărui intermediar, sub rezerva respectării condițiilor impuse de Legea nr. 365/2002.*

29. În aprecierea reclamatului, Codul UE de conduită privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online¹ nu își propune să elimine și/sau să restricționeze privilegiul „safe harbour” al semnatarilor și nici nu ar fi putut să o facă, având în vedere că acest Cod de Conduită este o simplă declarație publică de asumare a unor angajamentele de către semnatori (*în conformitate cu art. 16 din Directiva E-Commerce*).

30. În acest sens, reclamatul face trimitere la punctul (49) din preambulul Directivei E-Commerce care precizează faptul că: „*Statele membre și Comisia trebuie să încurajeze elaborarea unor coduri de conduită. Aceasta nu aduce atingere caracterului voluntar al acestor coduri și posibilității părților interesate de a decide în mod liber dacă aderă sau nu la astfel de coduri.*” În fine, însăși Codul de Conduită, în cuprinsul său, oferă indicii cu

¹ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_en

privire la forța sa juridică, precizând faptul că „Companiile informatice subliniază faptul că obiectivul prezentului cod de conduită este **de a orienta propriile activități și de a face schimb de bune practici cu alte companii din domeniul informaticii și cu alte platforme și operatori de rețele de socializare**”.

31. Cu toate acestea, reclamatul adaugă că angajamentele publice asumate de Google prin aderarea la Codul de Conduită sunt pe deplin compatibile, atât în ceea ce privește natura lor, cât și în ceea ce privește conținutul acestora, cu privilegiul „safe harbour”, întrucât conțin mai degrabă o abordare reactivă decât una preventivă. În acest sens, reclamatul aduce în discuție o serie de argumente care pot fi aduse în susținerea celor de mai sus:

- Companiile IT își asumă să implementeze mecanisme adecvate de notificare și revizuire a majorității notificărilor valabile în termen de 24 de ore. Implementarea unui mecanism de reacție (a *acționa după ce iau efectiv la cunoștință*) este în deplină concordanță cu dispozițiile art. 14 din Legea nr. 365/2002.
- Companiile IT își asumă să încurajeze raportarea conținutului ilegal, furnizând informații clare cu privire la „reguli sau orientări pentru comunitatea utilizatorilor”. Google are un sistem robust semi-automat pentru semnalarea, raportarea și revizuirea conținutului ilegal.

32. Concluzionând, reclamatul precizează că în runda a 5-a de evaluare a Codului de Conduită, condusă de Comisia Europeană², s-a constatat faptul că „*obiectivul de revizuire a notificărilor în interval de o zi a fost pe deplin atins de către toate Companiile IT, iar trendul actual indică în continuare un progres față de sesiunile de evaluare anterioare (a fost 89% în 2019)*”. Astfel, reclamatul dorește a se reține faptul că, Comisia Europeană a stabilit că toate Companiile IT (*inclusiv Google*) și-au respectat angajamentele, ceea ce implică faptul că măsurile implementate au fost adecvate și suficiente pentru a asigura o protecție corespunzătoare împotriva instigării la ură și discriminării în mediul online.

33. Reclamatul consideră că în speță, hotărârea CEDO nr. 517 din 17 iunie 2020 în cauza *Delfi AS v. Estonia* nu este relevantă față de chestiunea schimbării denumirii Catedralei în Google Maps, însă în fapt, *confirmă de fapt argumentul referitor la safe harbour. CEDO a statuat că relevant în cauza respectivă a fost timpul de reacție al Delfi AS. În acest sens, spre deosebire de cauza invocată, unde comentariile au fost șterse după 6 săptămâni, în cazul de față, Google a rezolvat problema și a șters numele fals în aproximativ 2 zile din momentul raportării, respectiv în 3 zile de la momentul în care numele fals a apărut în Google Maps (interval care a inclus și weekend-ul).*

34. Prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 2114/18.03.2021, reclamatul transmite răspuns la solicitările C.N.C.D., urmare a răspunsului primit de la CERT-RO, respectiv accesul la logurile sistemului informatic gestionat de Google Ireland Limited, precum și numărul de telefon al utilizatorului.

35. Prin e-mailurile înregistrate la C.N.C.D. sub nr. 8769/22.11.2021, 8828/23.11.2021 reclamatul solicită să-i fie aprobată cererea de studiere a dosarului și eliberarea de copii de pe anumite înscrisuri aflate la dosar, solicitare la care a primit răspuns prin e-mail în data de 26.11.2021, înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 8769/02.12.2021.

36. Urmare a ședinței de audieri din data de 13.12.2021, prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 9509/16.12.2021, reclamatul solicită clarificarea cadrului procesual al dosarului, în ceea ce privește numele și calitatea părților implicate, dacă Patriarhia Română nu are

² https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/codeofconduct_2020_factsheet_12.pdf

calitatea de petent, deși a fost citată cu această mențiune și că nu există vreo petiție depusă de Patriarhia Română în acest dosar.

37. De asemenea, reclamatul solicită comunicarea procesului – verbal de audiere întocmit în urma ședinței din data de 13.12.2021, solicitări asupra cărora revine prin e-mailul înregistrat cu nr. 1753/08.03.2022 și la care a primit răspuns prin adresele nr. 109/05.01.2022, respectiv 1872/14.03.2022.

38. Prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 1753/08.03.2022, reclamatul solicită să i se comunice dacă Patriarhia Română a răspuns solicitării C.N.C.D din adresa nr. 108/05.01.2022, cu comunicarea acestui răspuns, precum și a oricăror alte documente înregistrate în dosar după data de 05.01.2022, procesul-verbal al audierii din 13.12.2021, precum și termenul pentru depunerea concluziilor scrise.

39. Prin concluziile scrise înregistrate la C.N.C.D. sub nr. 2341/30.03.2022, reclamatul solicită în prealabil închiderea dosarului împotriva Google Ireland în baza principiului *non bis in idem* conform art. 5 alin. 7 din O.G. nr. 2/2001, precum și urmare a împlinirii termenului de prescripție de 6 luni prevăzut de art. 13 din O.G. nr. 2/2001.

40. În ceea ce privește cadrul procesual, reclamatul precizează că Patriarhia Română nu are calitatea de "petent", ci este cel mult o persoană interesată în sensul art. 7 alin. 1 din Procedura internă de soluționare, sens în care C.N.C.D. s-a pronunțat și în cadrul ședinței de audiere din data de 13.12.2021.

41. În documentele transmise către C.N.C.D., reclamatul menționează că Patriarhia Română nu a formulat vreo cerere cu privire la Google Ireland, ci doar cu referire la persoana fizică indicată în cauză, al doilea reclamat, iar C.N.C.D. s-a adresat în mod exhaustiv Google Ireland prin corespondența anterioară.

42. Reclamatul solicită închiderea dosarului în baza principiului *non bis in idem* astfel cum este prevăzut la art. 5 alin. 7 din O.G. nr. 2/2001, având în vedere faptul că în același dosar nr. 9A/2020 a fost emisă deja o hotărâre nr. 517/17.06.2020, temeiul legal pentru pretensele contravenții constatate fiind tot art. 2 alin. 1 sau art. 15 din O.G. nr. 137/2000, fiind precizat alin. 4 al art. 2 ca o explicitare a comportamentelor care intră sub incidența noțiunii de discriminare definită de art. 2 alin. 1, nefiind prevăzută o contravenție distinctă. În acest sens, reclamatul citează argumentele avute în vedere de C.N.C.D. în luarea deciziei, para. 24 din Hotărâre.

43. De asemenea, reclamatul apreciază că nu există niciun temei legal pentru care s-a dispus disjungerea cauzei față de Google Ireland, iar termenul de 90 de zile de la data sesizării a fost depășit.

44. Reclamatul mai adaugă că aplicarea oricărei sancțiuni contravenționale față de Google Ireland nu este necesară, nu are temei legal și este prescrisă în temeiul art. 13 din O.G. nr. 2/2001, având în vedere modificările aduse O.G. nr. 137/2000 prin Legea nr. 167/2020, referitor la art. 26 alin. 4, în condițiile în care acest alineat a fost abrogat la data de 10 august 2020 prin art. I, pct. 4 din Legea nr. 167/2020, iar prezentul dosar a fost deschis anterior date de 10 august 2020 (principiul constituțional prevăzut de art. 15 din Constituția României în conformitate cu care legea contravențională mai favorabilă retroactivează).

45. Prin urmare, reclamatul apreciază că acest principiu este aplicabil și în cazul unei legi contravenționale de abrogare a unei alte legi contravenționale, prin urmare termenul de prescripție aplicabil în cazul de față este cel prevăzut de art. 13 din O.G. nr. 2/2001 și anume de 6 luni de la data săvârșirii faptei.

46. Concret, reclamatul apreciază că termenul de prescripție de 6 luni s-a împlinit și de la data autosesizării (4 mai 2020) și de la data la care C.N.C.D. a aflat că Google Ireland este furnizorul serviciului Google Maps (iunie 2020).

47. Reclamatul solicită exonerarea de răspundere prin prisma principiului *safe harbour* prevăzut de art. 14 din Legea nr. 365/2002 prin prisma căruia Google Ireland nu este răspunzătoare pentru conținutul furnizat în Google Maps de utilizatorii săi.

48. În acest sens, reclamatul indică Legea nr. 365/2002 privind răspunderea furnizorilor de servicii, cadru legal care transpune Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic pe piața internă.

49. Concret, potrivit principiului „safe harbour”, intermediarii Online (i.e. Google Ireland, pentru serviciul Google Maps) care găzduiesc sau transmit conținut furnizat de o terță persoană (i.e. utilizatorii serviciului Google Maps) sunt exonați de răspundere pentru conținutul în cauză, atunci când: nu au cunoștință de activitățile sau informațiile cu caracter ilegal și, în ceea ce privește cererile de despăgubire, nu cunosc fapte sau circumstanțe din care să reiasă activitatea sau informațiile ilegale; **sau** după obținerea unor astfel de informații sau luarea cunoștinței că activitatea sau informațiile sunt ilegale sau ar putea dăuna drepturilor unui terț, elimină sau blochează rapid accesul la informație.

50. În cazul de față, reclamatul subliniază faptul că Google Ireland a acționat fără întârziere, și a eliminat prompt numele fals de îndată ce acesta a fost raportat. În acest sens, reiterează că modificarea numelui a fost raportată către Google Ireland în data de 2 mai 2020 (ora 05:31 PM: Escaladarea internă în cadrul Google a problemei redenumirii Catedralei, în urma raportării numelui fals, iar numele fals a fost eliminat în data de 4 mai 2020 (orele 11:17 PM / 11:54 PM: Echipa Google din Europa a confirmat eliminarea numelui fals).

51. Așadar, reclamatul dorește a se reține că problema a fost remediată de Google Ireland în aproximativ 2 zile, un timp de răspuns rapid, luând în considerare și faptul că zilele de 2 și 3 mai 2020 au fost zile de weekend (sâmbătă și duminică).

52. Reclamatul reiterează că Google Maps are atât politici specifice cu privire la Conținutul Interzis și Restricționat, cât și mecanisme eficiente de raportare, însă Google nu este obligată să aibă o politică de filtrare a priori, astfel cum reglementează art. 15 din Directiva 2000/31/CE în sensul că statele membre nu pot impune furnizorilor (cum sunt furnizorii de servicii de găzduire) o obligație generală de a monitoriza informațiile pe care le transmit sau le stochează și nicio obligație de a căuta în mod activ fapte au circumstanțe indicând activitate ilegală.

53. Raportat la principiul „safe harbour”, reclamatul face trimitere la Legea nr. 365/2002 și Codul UE de Conduită privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online.

54. De asemenea, reclamatul precizează că deși C.N.C.D. a menționat cauza Delfi AS v. Estonia în hotărârea nr. 517/17.06.2020, aceasta nu este relevantă în speța de față, iar considerentele din această decizie nu sunt în contradicție cu acțiunile și poziția Google, având în vedere reținerile CEDO în sensul că timpul de reacție al Delfi AS a fost esențialmente relevant (paragraful 153: „ștergerea comentariilor de către societatea reclamată imediat după publicarea lor ar fi fost suficientă pentru a nu fi considerată răspunzătoare în conformitate cu legislația internă”³).

³ <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22fulltext%22:%5B%22delfi%22%2C%22itemid%22:%5B%22001-155105%22%5D%7D>

55. Reclamatul mai precizează că aspectele referitoare la disponibilitatea mecanismelor de raportare în limba română în Google Maps nu fac obiectul autosesizării.

56. În acest sens, reclamatul reiterează că politicile Google și formularele de contact sunt disponibile în română, engleză, precum și în alte limbi, indicând linkurile aferente și pașii de urmat pentru utilizatorii care se află în aplicația Google Maps pentru a selecta limba și pentru a raporta o problemă.

Punctul de vedere al Inspectoratului General al Poliției Române

57. Prin adresa nr. 5878/24.09.2020, Inspectoratul General al Poliției Române arată că solicitarea C.N.C.D. nr. 5180/26.08.2020 a fost remisă către Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, întrucât excedează competențelor instituției I.G.P.R.

Punctul de vedere al Ministerului de Justiție

58. Prin adresa nr. 6216/08.10.2020, Ministerul de Justiție informează C.N.C.D. că Ministerul de Justiție nu are atribuția legală de a da consultații juridice sau interpretări cu caracter general-obligatoriu actelor normative, potrivit H.G. nr. 652/2009.

Punctul de vedere al Centrului Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică CERT-RO

59. Prin adresa nr. 6218/08.10.2020, CERT-RO arată că, pentru o evaluare din perspectivă tehnică a situației ce a determinat autosesizarea C.N.C.D., este necesar accesul sistemului informatic gestionat de Google Ireland Limited, sens în care recomandă C.N.C.D. să se solicite primului reclamat accesul la aceste logouri pentru a putea fi analizate sau evaluarea lor și rezultatul investigațiilor interne asupra autorilor și motivației acestora.

60. Instituția consideră că analiza și investigarea acestor date poate evidenția posibile elemente referitoare la autorul / autorii faptei și motivele acestora.

61. În urma primirii datelor solicitate de la primul reclamat, prin răspunsul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 4382/09.06.2021, CERT-RO comunică faptul că, pe baza informațiilor puse la dispoziție de Google și a verificărilor proprii efectuate, specialiștii CERT-RO au validat cu o probabilitate ridicată legătura dintre persoana fizică, cel de-al doilea reclamat în cauză, adresele de e-mail și numerele de telefon menționate în materialele puse la dispoziție de Google.

62. Prin urmare, CERT-RO recomandă C.N.C.D. să ia legătura cu Poliția Română pentru începerea investigațiilor și pentru soluționarea cazului.

Punctul de vedere al Direcției de Investigații Criminale din cadrul Poliției Române

63. Prin adresa nr. 3731/18.05.2021, instituția oferă răspuns la solicitarea C.N.C.D. cu nr. 2924/15.04.2021, informând C.N.C.D. că datele solicitate fac obiectul dosarului penal nr. 1197/P/2020, aflat în instrumentarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Secția de Combatere a Infracțiunilor de Terorism și a Criminalității Informatice, sens în care recomandă C.N.C.D. să se adreseze structurii menționate, structură competentă din punct de vedere material și teritorial.

Punctul de vedere al lui ...

64. Prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 6611/23.10.2020, cel de-al doilea reclamat informează C.N.C.D. că a primit de la Google notificare prin care i se solicită datele aferente contului Google.

65. Prin răspunsul din data de 13.11.2020, C.N.C.D. solicită reclamatului adresa de domiciliu / corespondență pentru a i se transmite corespondența care îi este adresată, solicitare la care nu s-a primit răspuns.

66. Ulterior, în urma realizării procedurii de citare pe adresa de domiciliu, deși a luat la cunoștință sub semnătură, prin confirmarea de primire aflată la dosar, cel de-al doilea reclamat nu a formulat apărare.

Punctul de vedere al Patriarhiei Române

67. Prin adresa nr. 6085/12.08.2021, reprezentantul Patriarhiei Române solicită studierea dosarului și eliberarea de copii de pe înscrisurile aflate la dosar, primind înscrisurile solicitate (4382/09.06.2021, 4549/15.06.2021 și 5915/05.08.2021) în aceeași zi.

68. În urma consultării dosarului cauzei aflat pe rolul C.N.C.D., prin adresa nr. 6487/30.08.2021, Patriarhia Română solicită continuarea acțiunii de investigare și față de persoana fizică, deținătorul contului Google de pe care a fost făcută schimbarea denumirii Catedralei Mântuirii Neamului pe Google Maps și sancționarea acesteia, având în vedere faptul că fapta acestuia constituie contravenție conform art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 întrucât lezează un simbol național al românilor, cu discriminarea credincioșilor ortodocși, cei 86,5% din populația României (conform recensământului din 2011).

69. Patriarhia face trimitere la punctul de vedere formulat în dosar (în cauza îndreptată împotriva Google România) prin adresa nr. 5300/29.05.2020 când, în temeiul prevederilor art. 20 din O.G. nr. 137/2000 republicată și ale art. 38 din Ordinul Președintelui C.N.C.D. nr. 144/2004, a solicitat C.N.C.D. să constate că fapta sesizată constituie discriminare pe criteriul religios, fiind socotită contravenție conform art. 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată.

70. Având în vedere faptul că până la momentul formulării adresei nr. 6085/12.08.2021 autorul schimbării denumirii Catedralei Mântuirii Neamului pe Google Maps nu a fost identificat și în niciun fel tras la răspundere, Patriarhia Română solicită C.N.C.D. continuarea acțiunii de investigare și față de această persoană și aplicarea amenzii prevăzută la art. 26 alin. 1 pentru fapta sus-numitului de înlocuire în aplicația Google Maps a denumirii Catedralei Mântuirii Neamului cu denumirea " *catedrala prostirii neamului*" care constituie contravenție conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000.

71. Prin această faptă, Patriarhia Română reiterează că autorul lezează un simbol național al românilor, fapt pentru care solicită C.N.C.D. să dispună identificarea și sancționarea legală față de autorul faptei, persoana fizică.

72. Prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 8740/19.11.2021, reprezentanții Patriarhiei Române solicită copie după autosesizare și înscrisurile la care se face referire în cuprinsul citației.

73. Prin răspunsul cu nr. de înregistrare la C.N.C.D. 41/03.01.2022, Patriarhia Română formulează punct de vedere, atașând Ordonanța nr. 199/II-2/2021 din 23.09.2021 prin care procurorul ierarhic superior a infirmat soluția de clasare a procurorului de caz.

74. În același timp, Patriarhia solicită C.N.C.D. ca, prin hotărârea pe care o va pronunța, să constate că fapta sesizată, săvârșită de cel de-al doilea reclamat persoana fizică, constituie discriminare pe criteriul religios conform art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

75. Patriarhia Română consideră relevantă precizarea că ideea construirii unei Catedrale monumentale în București a apărut în urma războiului din 1877 – 1878, când, după proclamarea României ca Regat, Regele Carol I a înaintat Camerei Legislative un proiect de lege privind construirea unei Catedrale în Capitală, cu alocarea unui buget în anul 1884 de 5% din bugetul țării de atunci.

76. Pentru realizarea idealului susținut de Regele Ferdinand I, a fost adoptată Ordonanța de Urgență nr. 19/2005 privind realizarea Ansamblului Arhitectural Catedrala Mântuirii Neamului.

77. În momentul de față, când acest ideal este aproape realizat, Patriarhia apreciază că, prin manopere dolosive, prin modificarea denumirii Catedralei Mântuirii Neamului în Google Maps credincioșii ortodocși români sunt batjocoriți și discriminați, sens în care solicită sancționarea celui de-al doilea reclamat, persoană fizică.

78. Patriarhia Română face trimitere la adresa nr. 2996/II-1/2021 din 11.09.2021 (anexată citației primite), prin care Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism informează Consiliul că în dosarul penal nr. 1197/D/P/2020, înregistrat ca urmare a sesizării Patriarhiei privind schimbarea denumirii geografice a locației Catedrala Mântuirii Neamului, în catedrala prostirii neamului, la data de 17.08.2021 a fost emisă ordonanța de clasare, care însă nu reflectă adevărata situație de fapt din acel dosar.

79. Astfel, Patriarhia a formulat plângere împotriva ordonanței de clasare din 17.08.2021 emisă în dosarul penal nr. 1197/D/P/2020, iar prin ordonanța din 23.09.2021 (anexată), procurorul ierarhic superior a infirmat soluția de clasare a procurorului de caz, dispunând redeschiderea și continuarea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii de alterare a integrității datelor informatice, prevăzută și pedepsită de art. 362 Cod Penal

80. Urmare a aspectelor procedurale semnalate de către primul reclamat, C.N.C.D. a solicitat Patriarhiei Române clarificări cu privire la calitatea acestei instituții în dosarul nr. 9A/2020, iar Patriarhia a oferit răspuns prin adresa înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 237/11.01.2022.

81. Astfel, Patriarhia Română își susține calitatea procesuală activă, astfel cum a arătat prin punctul de vedere depus la dosar și înregistrat sub nr. 5300/29.05.2020 și indică prevederile din Procedura internă aprobată prin Ordinul Președintelui C.N.C.D. nr. 144/2008, art. 7 alin. 1, care detaliază aspectele referitoare la persoana interesată.

82. De asemenea, instituția face trimitere la art. 7 alin. 2 din Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor unde se prevede faptul că "*Statul român recunoaște rolul important al Bisericii Ortodoxe Române și al celorlalte biserici și culte recunoscute în istoria națională a României și în viața societății românești.*", respectiv art. 8 alin. 1 care prevede: "*Culte recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică*".

83. Suplimentar, instituția face precizarea că potrivit Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române aprobat prin H.G. nr. 53/2008 republicat în Monitorul Oficial nr. 97 din 10 februarie 2020, Patriarhia este persoană juridică de drept privat și utilitate publică.

84. Prin urmare, instituția consideră că în cauza prezentă este justificată calitatea procesuală pentru Patriarhia Romană, forma sub care este organizată, conform celor anterior precizate, Biserica Ortodoxă Romană, cu atât mai mult cu cât Patriarhia Română este proprietara

Catedralei Mântuirii Neamului conform O.U.G. nr. 19/2005 privind realizarea Ansamblului Arhitectural Catedrala Mântuirii Neamului și extrasului de carte funciară pentru informare anexat.

85. Concluzionând, în cauză, Patriarhia apreciază că această calitate procesuală activă a instituției este dată atât de calitatea Patriarhiei Române de reprezentantă a tuturor creștinilor ortodocși, clerici, monahi și mireni, din interiorul și din afara granițelor României, insultați/discriminați prin acțiunea pe care a reclamat-o, cât și de calitatea de persoană lezată prin fapta de discriminare ce face obiectul prezentului dosar, în virtutea calității de proprietară a Ansamblului Arhitectural Catedrala Mântuirii Neamului.

Punctul de vedere al Direcției pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date

86. Prin răspunsul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 6562/02.09.2021, instituția informează C.N.C.D. că informațiile furnizate prin solicitarea nr. 5915/05.08.2021 nu sunt suficiente pentru identificarea fără echivoc a persoanei fizice vizate, întrucât din verificările efectuate, din evidențele deținute de instituție, a rezultat că sunt înregistrate mai multe persoane cu numele și prenumele indicate.

87. Prin răspunsul nr. 8327/04.11.2021, instituția oferă datele de identificare ale persoanei fizice reclamate în cauza aflată pe rolul C.N.C.D.

Punctul de vedere al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

88. Prin răspunsul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 7715/14.10.2021, instituția precizează că, în dosarul penal nr. 1197/D/P/2020, dosar înregistrat ca urmare a sesizării formulate la data de 11.05.2020 de către Patriarhia Română, privind faptul că autori necunoscuți în data de 01.05.2020 au schimbat pe Google Maps denumirea geografică a locației Catedrala Mântuirii Neamului în Catedrala Prostirii Neamului, cu indicarea locației geografice modificată la Paraclisul Catedralei Mântuirii Neamului, s-a constatat că marcajul geografic aferent Catedralei Mântuirii Neamului din aplicația Google Maps nu aparținea Patriarhiei Române la data comiterii faptei, fapt pentru care orice persoană putea modifica locația, descrierea ori denumirea acestuia.

89. De asemenea, în urma cercetărilor efectuate, în situația analizată s-a mai constatat că PIN-ul depreciativ a fost postat în imediata proximitate a PIN-ului corect, fără modificare de date informatice în aplicație.

90. Mai mult, s-a observat inexistența acțiunii de alterare a integrității datelor informatice, precum și de transfer neautorizat de date informatice deoarece din materialul probator a rezultat că pin-ul depreciativ a fost postat lângă pin-ul corect și nu prin modificarea datelor informatice inițiale.

91. Prin urmare, la data de 17.08.2021 a fost emisă ordonanța de clasare a urmării penale privind săvârșirea infracțiunilor de alterarea integrității datelor informatice prevăzută de art. 364 din Codul Penal și transfer neautorizat de date informatice prevăzută și pedepsită de art. 364 din Codul Penal, precum și disjungerea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de acces ilegal la sistem informatic prevăzută și pedepsită de art. 360 alin. 1 din Codul Penal și incitare la ură și discriminare prevăzută și pedepsită de art. 369 din Codul Penal, respectiv

declinarea competenței de soluționare în favoarea Parchetului de pe lângă Tribunalul București.

Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Tribunalul București

92. Urmare a solicitării C.N.C.D. sub nr. 8532/11.11.2021, Parchetul a formulat punct de vedere înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 9709/23.12.2021 și face următoarele precizări:

- La data de 11.05.2020 s-a înregistrat la I.G.P.R. - D.C.C.O. plângerea *Patriarhiei Române* cu privire la săvârșirea infracțiunilor de acces ilegal la un sistem informatic, faptă prev. și ped. de **art. 360 Cod penal**, alterare a integrității datelor informatice, faptă prev. și ped. de **art. 362 Cod penal**, transfer neautorizat de date informatice, faptă prev. și ped. de **art. 364 Cod penal** și incitare la ură sau discriminare, faptă prev. și ped. de **art. 369 Cod penal**, cu aplicarea dispozițiilor **art. 77 lit. h Cod penal**.

- Cauza a fost înregistrată sub nr. 1800/P/2020 al Parchetului de pe lângă Tribunalul București.

- Având în vedere că în cazul infracțiunilor prevăzute de **art. 362 Cod penal** și **art. 364 Cod penal** urmărirea penală se efectuează de D.I.I.C.O.T. – Structura Centrală prin ordonanța din data de 19.05.2020 s-a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea acestei unități de parchet, fiind înregistrată sub nr. 1197/D/P/2020.

- Prin ordonanța procurorului din data de 03.06.2020 s-a dispus începerea urmăririi penale *in rem* cu privire la săvârșirea infracțiunilor de acces ilegal la un sistem informatic, faptă prev. și ped. de **art. 360 Cod penal**, alterarea integrității datelor informatice, faptă prev. și ped. de **art. 362 Cod penal**, transfer neautorizat de date informatice, faptă prev. și ped. de **art. 364 Cod penal** și incitarea la ură și discriminare, faptă prev. și ped. de **art. 369 Cod penal**.

- Prin ordonanța din data de 17.08.2021 s-a dispus clasarea urmăririi penale cu privire la săvârșirea infracțiunilor de alterarea integrității datelor informatice, faptă prev. și ped. de **art. 362 Cod penal** și transfer neautorizat de date informatice, faptă prev. și ped. de **art. 364 Cod penal**, întrucât s-a apreciat că în cauză este incident cazul de împiedicare a exercitării acțiunii penale prevăzut de art. 16 alin. I lit. b Cod pr. penală.

- Prin aceeași ordonanță din data de 17.08.2021 s-a dispus disjungerea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de acces ilegal la un sistem informatic, faptă prev. și ped. de **art. 360 Cod penal** și incitare la ură și discriminare, faptă prev. și ped. de **art. 369 Cod penal**, precum și declinarea competenței materiale de soluționare a cauzei în favoarea Parchetului de pe lângă Tribunalul București, cauza fiind reînregistrată sub nr. 1800/P/2020.

- Prin ordonanța nr. 1800/P/2020 a procurorului din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul București din data de 21.09.2021 s-au dispus următoarele:

1. în temeiul art. 315 alin. 1 lit. b) Cod pr. penală și art. 314 alin. 1 lit. a Cod pr. penală rap. la art. 16 alin. 1 lit. b teza I teza finală Cod pr. penală clasarea cauzei cu privire la săvârșirea infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic, faptă prev. și ped. de art. 360 Cod penal, întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.

2. în temeiul art. 46 alin. 1 Cod pr. penală rap. la art. 63 alin. 1 Cod pr. penală, art. 58 alin. 2 Cod pr. penală rap. la art. 35 alin. 1 Cod pr. penală, art. 56 alin. 6 Cod pr. penală și art. 41 alin. 1 lit. d) Cod pr. penală disjungerea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunii de incitare la ură sau discriminare, faptă prev. și ped. de **art. 369 Cod penal** și declinarea competenței materiale de

soluționare, în favoarea Parchetului de pe lângă Judecătoria Sect. 4 București.

- În considerentele ordonanței s-au reținut următoarele: Argumentele care au stat la baza ordonanței de clasare din data de 17.08.2021 sunt aplicabile și în ceea ce privește săvârșirea infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic, faptă prev. și ped. de **art. 360 Cod penal**, fiind incident și cu privire la această infracțiune cazul de împiedicare a exercitării acțiunii penale prev. de art. 16 alin. 1 lit. b teza I Cod pr. penală, urmând să se dispună clasarea cauzei. Astfel, folosirea unei platforme freeware (Google Maps) care prin definiție este accesibilă oricărei categorii de utilizatori Google, pentru a adăuga un reper geografic, nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic, prev. și ped. de **art. 360 Cod penal**, indiferent de denumirea alocată acestui marcaj.
- Împotriva acestei soluții a formulat plângere persoana vătămată Patriarhia Română, aceasta fiind înregistrată sub nr. 344/II-2/2021 și a fost respinsă ca neîntemeiată prin ordonanța prim-procurorului din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul București din data de 09.11.2021.
- Printre considerentele avute în vedere la această soluție s-au reținut următoarele: *„Google Maps este prin definiție și prin scopul pentru care a fost creat, o platformă freeware, disponibilă pentru editare oricărei categorii de utilizatori, modificarea sau plasarea unui pin neputând atrage răspunderea penală a unei persoane ci, eventual, răspunderea civilă dacă o persoană se consideră prejudiciată prin aceste modificări / plasări de pin. Nu există astfel noțiunea de ”deținător legitim exclusiv” al unui marcaj sau al unei porțiuni pe această hartă virtuală, ci doar de utilizator căruia, pe baza datelor comunicate, i se atribuie de către Google Inc. dreptul de a gestiona acel marcaj. Respectivul marcaj poate fi oricând revendicat de altă persoană, după verificarea de către platforma Google, în cauza de față plasarea pin-ului în perimetrul Catedralei Mântuirii Neamului fiind acceptată întrucât utilizatorul respectiv avea vechime mai mare și multe puncte de evaluare din partea altor utilizatori. Este adevărat că utilizatorul inițial, care ar putea aprecia că altă persoană și-a arogat sau modificat un marcaj al unei adrese unde își desfășoară activitatea, poate sesiza platforma Google și solicita realocarea / modificarea denumirii acestuia, dar această împrejurare nu este de natură să creeze calitatea de ”deținător legitim exclusiv”. Mai mult, din declarația martorului ... (”nu am sesizat un acces neautorizat la acest cont Google până în prezent”) nu reiese că ar fi fost accesată fără drept adresa de mail catedrala.mantuirii.neamului@gmail.com, ci doar că acela a fost contul de pe care a fost înregistrat inițial acest marcaj și pe care a fost primită notificarea modificării, însă utilizatorul care a operat notificările sesizate a folosit adresa de e-mail ...@gmail.com. Astfel, reținem că pe amplasamentul Catedralei Mântuirii Neamului au existat două pin-uri, atât cel cu denumirea reală, cât și cel cu denumirea depreciativă, fiind vizibilă acesta din urmă din cauza motivelor menționate mai sus (vechime mai mare și multe puncte de evaluare din partea altor utilizatori). Aceste aspecte reies din declarația martorului .. (”Observând că acest al doilea pin, putea fi revendicat, am inițiat procedura de revendicare...”), cât și din declarația martorului ... (”ulterior, Google a șters toate marcasele de locație din perimetrul respectiv, inclusiv cel legitim”). Prin urmare denumirea ”Catedrala Mântuirii Neamului” nu a fost niciodată modificată (aspect care într-adevăr putea fi posibil doar dacă exista acces la adresa catedrala.mantuirii.neamului@2mail.com), ci doar a fost adăugat un alt pin, cu denumire depreciativă, în același perimetru, faptă care, pentru motivele menționate mai sus, nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic, faptă prev. și ped. de art. 360 C.p.”*

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

93. Prevederile legislative și jurisprudența relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

1. Constituția României:

- **Art. 1 Statul român:** "(...) (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. (...)”
- **Art. 4 Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni** "(...) (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”
- **Art. 16 Egalitatea în drepturi:** "(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.
(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”
- **Art. 29 Libertatea conștiinței:** "(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.
(2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.
(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.
(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă. (...)”
- **Art. 30 Libertatea de exprimare:** "(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.
(2) Cenzura de orice fel este interzisă.
(3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.
(4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.
(5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.
(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.
(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.
(8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege.”
- **Art. 53 – Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți:**
"(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.
(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate

democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

2. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

- **Art. 2 alin. 4:** ”Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”
- **Art. 2 alin. 8:** ”Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.”
- **Art. 15 Dreptul la demnitatea personală –** ”Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

3. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:

- **Art. 10 Libertatea de exprimare** ”1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.
2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”
- **Art. 14 Interzicerea discriminării:** ”Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”
- **Art. 17 Interzicerea abuzului de drept:** „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

4. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale.

5. **Recomandarea de politică generală ECRI nr. 15 privind combaterea discursului de ură adoptată de Comisia Europeană împotriva rasismului și intoleranței (ECRI) la 8 decembrie 2015 – extras:** „Având în vedere că discursul de incitare la ură trebuie înțeles în sensul prezentei recomandări de politică generală ca advocacy, promovare sau incitare, sub orice formă, a denigrării, a urii sau a defăimării unei persoane sau a unui grup de persoane, precum și orice hărțuire, insultă, stereotipuri negative, stigmatizare sau amenințare cu privire la o astfel de persoană sau grup de persoane, precum și justificarea tuturor tipurilor de exprimare anterioare, pe motiv de "rasă", origine națională, religie, apartenență.”

6. Pactul internațional din 1966 privind drepturile civile și politice (ICCPR):

- **Articolul 19:** „1. Orice persoană are dreptul să-și exprime opiniile fără să intervină. 2. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept include libertatea de a căuta, de a primi și de a transmite informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, pe cale orală, scrisă sau tipărită, sub formă de artă, sau prin orice alt mijloc de comunicare la alegerea sa. 3. Exercițarea drepturilor prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol poartă cu sine sarcini și responsabilități speciale. Prin urmare, aceasta poate fi supusă anumitor restricții, însă acestea nu pot fi decât prevăzute de lege și sunt necesare:
(a) pentru respectarea drepturilor sau a reputației altora;
(b) pentru protecția securității naționale sau a ordinii publice (ordre public) sau a sănătății publice sau a moralității.”
- **Articolul 20:** „1. Orice propagandă pentru război va fi interzisă de lege. 2. Orice advocacy de ură națională, rasială sau religioasă care constituie incitare la discriminare, ostilitate sau violență este interzisă prin lege.”

Principiile de analiză

94. Dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal, astfel cum se stipulează prin **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale:** „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art. 1 alin. (3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

95. Libertatea de exprimare nu este un drept absolut, aspect reglementat în Constituția României care prevede la art. 53 restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți:

”(1) *Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.*

(2) *Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”*

96. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare, acesta fiind singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „*comportă îndatoriri și responsabilități*”.

97. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie să îndeplinească următoarele condiții, elemente care sunt analizate în ordinea care urmează:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin:
  - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
  - calitatea normei juridice, și anume
    - accesibilitatea;
    - precizitatea;
    - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, care trebuie să fie prevăzută de **Convenție** (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

98. Prin urmare, eventuala limitare a dreptului la exprimare trebuie să fie expres prevăzută de lege (prevedere legală care, la rândul ei, trebuie să fie previzibilă și accesibilă), să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și proporțională cu scopul urmărit⁴.

99. Pentru o analiză completă, trebuie analizate punctual cerințele impuse de C.E.D.O., după cum urmează.

Ingerința să fie prevăzută de lege

100. Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

101. Cu toate acestea, Colegiul apreciază că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „*prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la liberă exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație*”.

⁴ Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801

102. Colegiul apreciază că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

103. Raportat la a doua cerință, **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de confesiunea religioasă acestora.

104. Protecția demnității unei persoane aparținând unei categorii de persoane, minorități sau chiar a unei comunități, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcarea demnității umane, ca drept constituțional protejat, conținutul postării în discuție, obiect al prezentei cauze, ar trebui să întrunească elementele prevăzute de art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată:

- ✓ un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul religios;
- ✓ ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de genul căruia îi aparține.

105. Constituția României reglementează expres libertatea conștiinței la art. 29, stipulând următoarele: "(2) *Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.*"

106. În ceea ce privește libertatea de exprimare, Constituția României prevede la art. 30 următoarele: "(6) *Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.*"

107. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

108. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare **este necesară într-o societate democratică**.

109. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („*pressing social need*”).

110. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, **iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere.**⁵

111. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un

⁵ Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.

contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marja de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO⁶.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare:

112. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, C.E.D.O. a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, dintre care le redăm pe cele ce urmează:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale;
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care ofensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător;
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități;

Aplicarea principiilor la speță

113. În fapt, Colegiul director C.N.C.D. analizează posibila lezare a demnității umane a cetățenilor de religie ortodoxă prin raportare la Google Ireland Limited față de care s-a decis disjungerea cauzei ce a făcut obiectul dosarului 9A/2020, cu privire la înlocuirea denumirii Catedralei Mântuirii Neamului cu denumirea “Catedrala Prostirii Neamului” în aplicația Google Maps.

114. Colegiul director ia act de excepțiile invocate în cauză, respectiv:

1. Excepția de clasare a dosarului conform art. 5 alin. 7 din O.G. nr. 2/2001 (principiul *non bis in idem*);

Colegiul director reține că primul reclamat a invocat excepția prevăzută de art. 5 alin. (7) din O.G. nr. 2/2001 conform căreia, *”pentru una și aceeași contravenție se poate aplica numai o sancțiune contravențională principală și una sau mai multe sancțiuni complementare”*.

Cu toate acestea, Colegiul decide că excepția invocată nu este aplicabilă în speță, având în vedere faptul că prin hotărârea nr. 517/17.06.2020 a fost investigată atitudinea pasivă a Societății Google Bucharest care a condus la un comportament discriminatoriu, astfel cum prevede art. 2 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000, tocmai prin omisiunea din partea Google Bucharest de a înștiința Compania Ireland Limited, având în vedere gravitatea faptei, în ceea ce privește modificarea denumirii Catedralei în tagul aplicației, cu efecte jignitoare la adresa unei întregi comunități, respectiv cea a credincioșilor ortodocși.

În prezenta cauză, fapta analizată vizează eventualul comportament pasiv al Companiei Google Ireland în ceea ce privește măsurile luate pentru eliminarea conținutului ofensator realizat prin schimbarea tagului de către deținătorul contului

⁶ Vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49.

google. Temeiul legal pentru respectivele fapte pretinsele este reprezentat de art. 2 alin. 4 coroborat cu art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000.

2. Excepția de clasare a dosarului ca urmare a împlinirii termenului de prescripție de 6 luni prevăzut de art. 13 din O.G. nr. 2/2001.

Colegiul director ia act de faptul că primul reclamat face trimitere la faptul că, având în vedere modificările aduse O.G. nr. 137/2000 prin Legea nr. 167/2020 (art. I, pct. 4), prin care alin. 4 al art. 26 a fost abrogat la data de 10 august 2020, iar prezentul dosar a fost deschis anterior datei de 10 august 2020 (principiul constituțional prevăzut de art. 15 din Constituția României în conformitate cu care legea contravențională mai favorabilă retroactivează), termenul de prescripție de 6 luni s-ar fi împlinit și de la data autosesizării (4 mai 2020) și de la data la care C.N.C.D. a aflat că Google Ireland este furnizorul serviciului Google Maps (iunie 2020).

Colegiul director decide respingerea acestei excepții, având în vedere faptul că prin disjungerea cauzei ce a făcut obiectul dosarului 9A/2020 față de Google Ireland Limited, măsură dispusă prin hotărârea nr. 517/17.06.2020, C.N.C.D. a continuat demersul de investigare a faptei, astfel cum se poate observa din toate actele procedurale realizate ulterior emiterii hotărârii menționate mai sus.

Colegiul director face trimitere la **Decizia I.C.C.J. nr. 3757/17.06.2021** în ceea ce privește prescrierea sancțiunii aplicate pentru o faptă contravențională în sensul O.G. nr. 137/2000.

Astfel cum a argumentat și Î.C.C.J., O.G. nr. 137/2000 reprezintă normă specială în raport de O.G. nr. 2/2001 care constituie dreptul comun în materia dreptului contravențional, fapt pentru care este aplicabil principiul *"specialia generalibus derogant"*, în sensul că *"legea generală se aplică în orice materie și în toate cazurile, mai puțin în acelea în care legiuitorul stabilește un regim special și derogatoriu, instituit în anumite materii reglementări speciale, care sunt prioritare față de norma de drept comun"* (filele 8 și 9).

De asemenea, Colegiul mai face trimitere și la argumentarea Curții Constituționale prin **DECIZIA nr. 40 din 4 februarie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, care se raportează la Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 25 aprilie 2013, pronunțată în cauza C-81/12 Asociația Accept împotriva C.N.C.D.

Astfel, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că *"regimul de sancțiuni instituit pentru transpunerea articolului 17 din Directiva 2000/78/CE a Consiliului în ordinea juridică a unui stat membru trebuie în special să asigure, în paralel cu măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a articolului 9 din aceeași directivă, o protecție juridică efectivă și eficientă a drepturilor pe care aceasta le prevede. Rigoarea sancțiunilor trebuie să fie adecvată gravității încălcărilor pe care le reprimă, în special prin asigurarea unui efect realmente disuasiv, respectându-se în același timp principiul general al proporționalității (paragraful 63)"*.

3. Exonerarea de răspundere în ce privește Google Ireland prin prisma principiului "safe harbour" prevăzut de art. 14 din Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic (cadru legal care transpune Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale

serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic pe piața internă), prin prisma căruia Google Ireland nu este răspunzătoare pentru conținutul furnizat în Google Maps de utilizatorii săi.

Colegiul director reține inaplicabilitatea acestui principiu în cauza de față și decide că primul reclamat, în calitate de intermediar Online (Compania Google Ireland, pentru serviciul Google Maps) care găzduiește sau transmite conținut furnizat de o terță persoană (i.e. utilizatorii serviciului Google Maps) nu este exonerat de răspundere pentru conținutul în cauză, întrucât, măsurile dispuse din momentul în care a luat cunoștință că respectivul conținut al postării este ilegal nu au fost luate rapid, în sensul art. 15 din legea nr. 365/2002, având în vedere efectele postării unei informații în spațiul online, care poate fi accesată imediat, de oriunde la nivel național/european/internațional.

4. Excepția lipsei calității procesuale active față de Patriarhia Română – Colegiul director urmează a o admite, având în vedere faptul că prin clarificările oferite de Patriarhie, instituția s-a îndreptat doar împotriva persoanei fizice, ..., prezenta speță vizând atât persoana fizică, cât și Compania Google Ireland Limited. Astfel, Patriarhia Română este persoană interesată conform art. 7 alin. 2 din Procedura internă de soluționare.

Colegiul ia act de faptul că, prin adresa nr. 6487/30.08.2021, Patriarhia Română solicită continuarea acțiunii de investigare față de persoana fizică, deținătorul contului Google de pe care a fost făcută schimbarea denumirii Catedralei Mântuirii Neamului pe Google Maps și sancționarea acesteia, iar prin clarificările oferite prin adresa nr. 237/11.01.2022, Patriarhia Română face trimitere la prevederile din Procedura internă aprobată prin Ordinul Președintelui C.N.C.D. nr. 144/2008, art. 7 alin. 1, referitoare la persoana interesată.

Colegiul director nu contestă rolul Bisericii Ortodoxe Române conferit inclusiv prin Legea nr. 489/2006 în viața societății românești, însă în prezenta cauză, investigarea faptei descrisă în autosesizare s-a realizat urmare a demersului Colegiului director efectuat din oficiu, prin nota de autosesizare, atât față de Google Irlanda, cât și față de domnul ..., persoana fizică identificată ca fiind deținătorului contului google de pe care s-a operat modificarea denumirii Catedralei.

Patriarhia Română a susținut demersul C.N.C.D. de continuare a acțiunii de investigare a cauzei și a solicitat să se constate că fapta săvârșită de cel de-al doilea reclamat, persoana fizică, constituie discriminare pe criteriul religios conform art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Astfel, având în vedere faptul că pe parcursul actelor procedurale întocmite în cauză, Patriarhia Română nu a formulat o sesizare în sensul Procedurii interne de soluționare aprobată prin Ordinul Președintelui C.N.C.D. nr. 144/2008, nu a existat nici identitate în ce privește cadrul procesual cu referire la persoanele reclamate, Colegiul director decide că Patriarhia Română are în prezenta cauză calitatea de persoană interesată în sensul art. 7 alin. 1 din Procedura internă de soluționare, în ceea ce privește efectele pe care le produce în speță investigarea faptei incriminate.

115. Pe fond, Colegiul director urmează a analiza lezarea demnității umane a cetățenilor de religie ortodoxă prin postarea tagului "Catedrala Prostirii Neamului" în aplicația Google Maps.

116. Colegiul reține, din întreaga documentație aflată la dosar, răspunsurile primite de la autoritățile / instituțiile cărora li s-au solicitat puncte de vedere în virtutea art. 40 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, că în data de 01.05.2020, deținătorul contului google aferent adresei de e-mail ...@gmail.com a adăugat pe Google Maps un nou marcaj geografic cu denumirea "Catedrala Prostirii Neamului", amplasat pe locația geografică Google Maps a Paraclisului Catedralei mântuirii Neamului, situat în apropierea edificiului Catedralei, cu marcajul inițial Catedralei Mântuirii Neamului, fapt care a condus la confuzia identificării marcajului legitim cu cel adăugat ulterior, cu denumire depreciativă.

117. Colegiul se raportează la apărarea formulată de primul reclamat care a specificat faptul că problema a fost remediată de Google Ireland în aproximativ 2 zile, luând în considerare faptul că zilele de 2 și 3 mai 2020 au fost zile de weekend (sâmbătă și duminică).

118. Concret, modificarea numelui ar fi fost raportată către Google Ireland în data de 2 mai 2020 (ora 05:31 PM: Escaladarea internă în cadrul Google a problemei redenumirii Catedralei, în urma raportării numelui fals), iar numele fals a fost eliminat în data de 4 mai 2020 (orele 11:17 PM / 11:54 PM: Echipa Google din Europa a confirmat eliminarea numelui fals).

119. Având în vedere analiza și constatările Parchetului de pe lângă Tribunalul București prin ordonanța procurorului nr. 1800/P/2020 din data de 21.09.2021 (menținută și prin ordonanța prim-procurorului din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul București din data de 09.11.2021, în urma plângerii formulată de Patriarhia Română înregistrată sub nr. 344/II-2/2021, plângere respinsă ca neîntemeiată), Colegiul director reține următoarele argumente cu relevanță în speța de față:

- denumirea "Catedrala Mântuirii Neamului" nu a fost modificată (aspect care putea fi posibil doar dacă exista acces la adresa catedrala.mantuirii.neamului@gmail.com), ci doar a fost adăugat un alt pin, cu denumire depreciativă, în același perimetru, faptă care nu a întrunit elementele constitutive ale infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic, faptă prev. și pedepsită de art. 360 Cod penal.
- s-a dispus că folosirea unei platforme freeware (Google Maps) care prin definiție este accesibilă oricărei categorii de utilizatori Google, pentru a adăuga un reper geografic, nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic, prev. și ped. de art. 360 Cod penal, indiferent de denumirea alocată acestui marcaj.
- Google Maps este prin definiție și prin scopul pentru care a fost creat, o platformă freeware, disponibilă pentru editare oricărei categorii de utilizatori, modificarea sau plasarea unui pin neputând atrage răspunderea penală a unei persoane ci, eventual, răspunderea civilă dacă o persoană se consideră prejudiciată prin aceste modificări / plasări de pin.
- ***"Nu există astfel noțiunea de "deținător legitim exclusiv" al unui marcaj sau al unei porțiuni pe această hartă virtuală, ci doar de utilizator căruia, pe baza datelor comunicate, i se atribuie de către Google Inc. dreptul de a gestiona acel marcaj. Respectivul marcaj poate fi oricând revendicat de altă persoană, după verificarea de către platforma Google", în cauza de față plasarea pin-ului în perimetrul Catedralei Mântuirii Neamului fiind acceptată întrucât utilizatorul respectiv***

avea vechime mai mare și multe puncte de evaluare din partea altor utilizatori.”

- contul de pe care a fost înregistrat inițial acest marcaj este aferent adresei de mail catedrala.mantuirii.neamului@gmail.com, aici fiind primită notificarea modificării, însă utilizatorul care a operat notificările sesizate a folosit adresa de e-mail: ....
- utilizatorul inițial, care ar putea aprecia că altă persoană și-a arogat sau modificat un marcaj al unei adrese unde își desfășoară activitatea, poate sesiza platforma Google și solicita realocarea / modificarea denumirii acestuia, dar această împrejurare nu este de natură să creeze calitatea de "deținător legitim exclusiv".
- Astfel, s-a reținut că pe amplasamentul Catedralei Mântuirii Neamului au existat două pin-uri, atât cel cu denumirea reală, cât și cel cu denumirea depreciativă, fiind vizibilă acesta din urmă din cauza motivelor menționate mai sus (vechime mai mare și multe puncte de evaluare din partea altor utilizatori).

120. Prin ordonanța procurorului șef al Secției de Combatere a Infracțiunilor de Terorism și a Criminalității Informatice din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din 23.09.2021 a fost infirmată parțial ordonanța nr. 1197/D/P/2020 din data de 17.08.2021, fiind reluată urmărirea penală sub aspectul săvârșirii infracțiunii de alterare a integrității datelor informatice prevăzută de art. 362 Cod penal.

121. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director al C.N.C.D. analizează prezenta cauză prin prisma competenței raportată la câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

122. Jurisdicția administrativ – jurisdicțională specific C.N.C.D. presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile din litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

123. Concret, pe fond, Colegiul este chemat să se pronunțe asupra posibilei încălcări a demnității umane a cetățenilor de religie ortodoxă prin comportamentul activ și pasiv al reclamațiilor și dacă, în consecință, s-ar impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

124. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul prezentei cauze întrunește, în prima instanță, elementele **art. 2 al O.G. nr. 137/2000**, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

125. Astfel, alineatul 4 al articolului 2 din O.G. nr. 137/2000 prevede: *"Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale."*

126. Având în vedere necesitatea analizei limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate, Colegiul director se raportează în luarea deciziei la jurisprudența Curții Europene

a Drepturilor Omului (în continuare C.E.D.O.), respectiv art. 30 din *Constituția României* care asigură libertatea de exprimare și prevede, în același timp, și limitele acestei libertăți.

127. În acest context, oricine dorește să-și exercite drepturile în temeiul art. 30 din Constituția României, respectiv art. 10 din CEDO este supus unor obligații și responsabilități, cum ar fi cea de a se abține de la a transmite mesaje care rănesc pe alții fără motiv.

128. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice.

129. Cu toate acestea, exercitarea libertății de exprimare comportă și limite, printre acestea regăsindu-se și dreptul la imagine, fapt pentru care este important a se vedea dacă un subiect incomod sau sensibil spre exemplu, contribuie la o dezbatere de interes public.

130. Toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar să se sancționeze orice formă de expresii sau mod de exprimare care promovează intoleranța. Se impune astfel descurajarea încălcării dreptului la demnitate, indiferent de calitatea persoanelor care comit o astfel de faptă.

131. Raportat la cel de-al doilea reclamat, ..., Colegiul director reține faptul că efectuarea marcajului geografic cu denumirea "*Catedrala Prostitiei Neamului*", pe Google Maps, în apropierea edificiului Catedralei Mântuirii Neamului din data de 01.05.2020, reprezintă discriminare conform art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

132. Colegiul analizează caracterul contravențional al faptei și apreciază că, prin efectuarea tagului pe platforma Google Maps cu denumirea depreciativă, s-a creat un cadru ostil, comportamentul manifestat în public lezând demnitatea umană a cetățenilor de religie ortodoxă.

133. Colegiul face trimitere la sentința civilă nr. 185 din 2 decembrie 2020 prin care Curtea de Apel Cluj a menținut hotărârea C.N.C.D. nr. 917/11.12.2019 în ceea ce privește lezarea demnității umane prin raportare la faptele care aduc atingere sentimentului religios.

134. Astfel, Curtea a constatat, prin raportare la prevederile legale⁷ care interzic orice formă de ofensă manifestată public la adresa simbolurilor religioase, că prin obiectul respectivei cauze (piesa de teatru prin care au fost prezentate mai multe elemente asociate, în percepția publică comună, ritului creștin ortodox) s-a adus "o atingere importantă dreptului petenților la demnitate din perspectiva opțiunii religioase a acestora"⁸, în raport de împrejurarea că dimanica scenei analizate, conotațiile gesturilor cu puternic caracter ofensator la adresa principalului simbol al cultului creștin ortodox (persoana lui Iisus Hristos, figura centrală a creștinismului), iar acțiunile exercitate denotă o atitudine de subapreciere fățișă a acestor simboluri, iar atingerea adusă dreptului petenților la demnitate din perspectiva opțiunii religioase a acestora a fost semnificativă.

135. Mai departe Curtea de Apel Cluj argumentează sancționarea faptei de discriminare săvârșită chiar și neintenționat: "*De principiu, sensibilitatea subiectului prezumtiv lezat nu justifică*

⁷ Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, art. 13 alin. 2.

⁸ Sentința civilă a Curții de Apel Cluj nr. 185 din 2 decembrie 2020, pag. 14.

în mod automat constatarea unei fapte de discriminare, întrucât nu orice exprimare publică trebuie să fie sancționată pentru simplul motiv că destinatarul o consideră ofensatoare. Cu toate acestea, discursul ofensator de natură negativă cu privire la o persoană sau un anumit grup se impune a fi sancționat dacă a fost intenționat sau dacă nu putea fi în mod rezonabil evitat, iar ofensa adusă este gravă.”⁹

136. Colegiul director apreciază că este relevantă în cauză, în ceea ce privește limitele libertății de exprimare în contextul credințelor religioase, indicarea jurisprudenței CEDO folosită în argumentare de Curtea de Apel Cluj, după cum urmează:

”Cauza Otto – Preminger – Institut v. Austria, cauză în care s-a constatat că art. 10 nu a fost încălcat și care a avut ca obiect măsurile luate de autoritățile naționale de sechestrare și confiscare a unui film cu un caracter ofensiv la adresa religiei creștine, măsura adoptată având ca scop protejarea drepturilor altora, și anume dreptul celorlalți de a le fi respectate sentimentele religioase.

La paragraful 47 din această hotărâre se arată că libertatea de gândire, de conștiință și de religie, salvagardată de articolul 9 din Convenție, este de asemenea una dintre temeliiile unei societăți democratice în înțelesul Convenției, aceasta fiind, în dimensiunea sa religioasă, unul dintre elementele vitale care formează identitatea credincioșilor și concepția lor de viață.

(...) Făcând trimitere la hotărârea Kokkinakis, Curtea a reținut că statele pot considera în mod legitim a fi necesar să se ia măsuri menite să reprime anumite forme de conduită, inclusiv diseminarea de informații și idei, considerate incompatibile cu respectul pentru libertatea de gândire, de conștiință și de religie a altora. Respectul pentru sentimentele religioase ale credincioșilor, garantat de articolul 9, poate fi considerat în mod legitim a fi încălcat prin portretizarea provocatoare a obiectelor de venerație religioasă; și asemenea portretizări pot fi privite ca fiind încălcări malițioase ale spiritului toleranței, care trebuie să constituie de asemenea o caracteristică a societății democratice. Convenția trebuie citită ca un întreg și deci interpretarea și aplicarea articolului 10 trebuie să fie în armonie cu logica textului convențional.

În aceeași cauză, la paragraful 49, s-au menționat aceleași statuări precum cele mai sus arătate Hotărârea Mariya Alrekhina și alții v. Rusia în sensul că libertatea de exprimare constituie unul dintre elementele de bază esențiale ale unei societăți democratice, subliniindu-se însă și că, așa cum este prevăzut în chiar articolul 10 par. 2, cel care își exercită drepturile și libertățile consacrate în primul paragraf al articolului își asumă „îndatoririle și responsabilitățile”. Printre acestea – în contextul opiniilor și convingerilor religioase – poate fi inclusă în mod legitim obligația de a evita pe cât posibil exprimările ofensive neîntemeiate la adresa altora, deci, încălcarea drepturilor acestora, și care, prin urmare, nu contribuie la nicio formă de dezbatere publică în stare să promoveze progresul în cadrul relațiilor umane.”¹⁰

137. Astfel, Curtea de Apel Cluj a considerat justă sancționarea faptelor reclamate prin hotărârea C.N.C.D. nr. 917/11.12.2019, problema identificării unui just echilibru între dreptul la exprimare și dreptul la respectarea convingerilor religioase ale unei majorități confesionale creștin ortodoxe de 86,45% la nivelul anului 2011, potrivit datelor statistice oficiale cuprinse în buletinul informativ realizat în acest sens de Institutul Național de Statistică din România, buletin disponibil la adresa https://insse.ro/cms/files/publicatii/pliante%20statistice/08-Recensamintele%20despre%20religie_n.pdf .

138. Raportat la prezenta cauză, Colegiul apreciază că, prin inducerea ideii că edificiul care este prezentat drept un simbol național în primul rând pentru ortodocșii români ar fi, de fapt, un mijloc de a păcăli comunitatea acestora se creează o atmosferă ofensatoare, degradantă, umilitoare, legat de apartenența acestora la religie.

⁹ Ibidem.

¹⁰ Sentința civilă a Curții de Apel Cluj nr. 185 din 2 decembrie 2020, pag. 17 – 18.

139. Colegiul director reiterează faptul că elementele care sunt supuse analizei vizează în special anumite sintagme care pot fi asociate, în mod direct sau indirect cu apartenența religioasă a comunității ortodoxe din România. Denumirea cu conținut depreciativ încearcă să inducă implicit o legătură de cauzalitate între apartenența unor persoane la ortodoxism cu implicarea clasei politice în construirea Catedralei.

140. Raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul director dispune sancționarea celui de-al doilea reclamat persoană fizică, utilizatorul contului google cu amendă contravențională în cuantum de 10000 lei.

141. La stabilirea cuantumului amenzii aplicate a fost avut în vedere faptul că discriminarea a presupus un comportament manifestat în mediul online, producându-și efectele în mod imediat, cu consecințe negative la adresa unei comunități întregi, iar prin asocierea noțiunii *neamului* din denumirea *Catedrala Mântuirii Neamului* cu cea din *Catedrala Proştirii Neamului*, consecințele pot viza chiar statul român, cu atât mai mult cu cât aplicația produce efecte la nivel național/european/internațional, putând fi accesată de oriunde.

142. Raportat la primul reclamat, compania Google Ireland, Colegiul director reține faptul că, comportamentul acestuia reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 4 coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

143. Concret, Colegiul director ia act de apărarea formulată și constată că modificarea denumirii "*Catedrala Mântuirii Neamului*" cu conținutul ofensator "*Catedrala Proştirii Neamului*" pe Google Maps ar fi fost raportată către Google Ireland în data de 2 mai 2020 (ora 05:31 PM: Escaladarea internă în cadrul Google a problemei redenumirii Catedralei, în urma raportării numelui fals), iar numele fals a fost eliminat în data de 4 mai 2020 (orele 11:17 PM / 11:54 PM: Echipa Google din Europa a confirmat eliminarea numelui fals).

144. Colegiul se raportează la legislația aplicabilă în speță, respectiv Legea nr. 365/2002 privind răspunderea furnizorilor de servicii, cadru legal care transpune Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic pe piața internă, precum și Codul de Conduită privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul Online¹¹.

145. Colegiul director atrage atenția asupra incoerenței apărării folosită de reclamat în ceea ce privește raportarea la prevederile Codului de conduită, apreciat drept "*o simplă declarație publică de asumare a unor angajamente de către semnatari*", prevederi care au fost luate totuși în considerare prin prisma angajamentelor publice asumate de Google.

146. Într-adevăr, nu este de neglijat abordarea reactivă pe care o manifestă compania, dar este esențial să fie luată în considerare o abordare preventivă, tocmai pentru a combate posibile încălcări ale dreptului la demnitate în mediul online (modalitate de transmitere a informațiilor extrem de rapid, cu consecințe imediate și iremediabile), cu asigurarea libertății de exprimare.

147. Tocmai scopul preventiv a fost luat în considerare în demersul întocmirii unui Cod de conduită pentru mediul online și derivă, în mod evident, din tot cuprinsul textului acestuia, prevenirea escaladării urii în mediul online fiind dezideratul inițiatorilor și semnatarilor, printre

---

¹¹ https://commission.europa.eu/document/551c44da-baae-4692-9e7d-52d20c04e0e2_ro

aceștia regăsindu-se companiile informatice cu rol asumat de lider în combaterea propagării discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online.

148. Combaterea infracționalității informatice este un subiect mereu de actualitate, fapt pentru care Colegiul director apreciază utilă în analiza cauzei menționarea Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică¹², a Protocolului adițional din 28/01/2003 referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă săvârșite prin intermediul sistemelor informatice¹³.

149. Revenind la codul de conduită privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online, Colegiul reține și citează din argumentele invocate raportat la necesitatea adoptării acestuia. Astfel, pentru a preveni propagarea discursurilor ilegale de incitare la ură, s-a considerat esențial să se asigure faptul că legile naționale relevante de transpunere a Deciziei-cadru 2008/913/JAI a Consiliului sunt puse în aplicare pe deplin de către statele membre atât în mediul online, cât și în afara acestuia.

150. Colegiul este de opinie că nu este suficientă doar adoptarea de dispoziții care incriminează discursul de incitare la ură, ci mai ales modul în care acestea sunt puse în aplicare, eficacitatea acestora depinzând în mod direct de acțiunile societății în sens larg, ale companiilor informatice, societăți care gestionează rețele de socializare și orice alți actori implicați în promovarea și facilitarea libertății de exprimare în mediul online.

151. Prin raportare la argumentele luate în considerare la adoptarea codului de conduită, Colegiul reține angajamentele asumate de companiile informatice de a sprijini Comisia Europeană și statele membre ale UE *"în efortul acestora de a răspunde provocării de a se asigura că platformele online nu oferă oportunități de propagare virală a discursurilor online ilegale de incitare la ură. Propagarea discursurilor online ilegale de incitare la ură nu numai că afectează negativ grupurile sau persoanele pe care le vizează, dar are și un impact negativ asupra celor care promovează libertatea, toleranța și nediscriminarea în societățile noastre deschise, precum și un efect de inhibare a discursurilor democratice pe platformele online."* (pag. 1 din Codul de Conduită privind Combaterea Discursurilor Ilegale de Incitare la Ură din Mediul Online).

152. Astfel, se stipulează faptul că aplicarea eficace a dispozițiilor referitoare la combaterea discursului la ură în mediul online depinde în egală măsură, pe lângă existența unui sistem de asigurare a respectării sancțiunilor penale impuse autorilor individuali ai discursurilor de incitare la ură, de acțiuni concrete prin care să se asigure că, *"în urma primirii unei notificări valabile, intermediarii online și platformele de comunicare socială iau rapid măsuri, într-un interval de timp adecvat, privind discursurile online ilegale de incitare la ură. Pentru a fi considerată valabilă în acest sens, o notificare trebuie să fie suficient de precisă și să fie justificată în mod adecvat"* pag. 1 – 2 din Codul de Conduită privind Combaterea Discursurilor Ilegale de Incitare la Ură din Mediul Online).

153. Concret, printre angajamentele publice asumate de companiile informatice cu Comisia Europeană, în virtutea rolului instituit în combaterea propagării discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online, se regăsesc următoarele:

- *"Companiile informatice se angajează să revizuiască în mai puțin de 24 de ore majoritatea notificărilor valabile de eliminare a discursurilor online ilegale de incitare la*

¹² Publicată în Monitorul Oficial nr. 343 din 20 aprilie 2004.

¹³ publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 278 din 28/04/2009 și ratificat de Parlamentul României prin Legea nr. 105/2009

ură și să elimine un astfel de conținut sau să dezactiveze accesul la acesta, dacă este necesar.

- În plus, companiile informatice se angajează să își educe și sensibilizeze utilizatorii cu privire la tipurile de conținut care nu sunt permise conform regulilor lor și orientărilor pentru comunitatea utilizatorilor. Sistemul de notificare ar putea servi drept instrument în acest sens.
- Companiile informatice se angajează să furnizeze informații cu privire la procedurile de efectuare a notificărilor, cu scopul de a spori rapiditatea și eficacitatea comunicării dintre autoritățile statelor membre și companiile informatice, în special cu privire la notificări și la blocarea accesului la discursurile online ilegale de incitare la ură sau la eliminarea acestora. Aceste informații vor trebui transmise prin intermediul punctelor de contact naționale desemnate de către companiile informatice și, respectiv, de către statele membre. Acest lucru ar permite, de asemenea, statelor membre, în special agențiile lor de asigurare a respectării legii, să se familiarizeze și mai mult cu metodele de recunoaștere a discursurilor online ilegale de incitare la ură și de notificare a acestora către companiile informatice. (...)
- Companiile informatice se angajează să își consolideze parteneriatele cu OSC-urile prin extinderea ariei geografice a acestor parteneriate și, după caz, să ofere asistență și formare pentru ca partenerii din cadrul OSC-urilor să își poată îndeplini rolul de „raportor de încredere” sau un rol echivalent, ținând seama în mod adecvat de necesitatea menținerii independenței și credibilității acestora.”

154. Prin urmare, în contextul prezentat, raportat la speța de față, Colegiul director apreciază că Google Ireland se face răspunzător de comportament pasiv prin lipsa de reacție promptă, referitor la postarea tagului "Catedrala Prostirii Neamului" ce a condus la lezarea demnității umane a cetățenilor de religie ortodoxă, cu lezarea libertății de conștiință.

155. Colegiul director reiterează aspectele reținute frecvent în jurisprudența C.N.C.D. în ceea ce privește analiza libertății de exprimare prin raportare la dreptul la demnitate și precizează că este esențial să se manifeste o responsabilitate sporită în ceea ce privește exprimarea în spațiul public.

156. Într-adevăr, reclamatul Google Ireland a făcut demersuri în sensul eliminării conținutului jignitor, numele fals, însă consecințele produse asupra imaginii comunității creștinilor ortodocși s-au produs într-un ritm alert, conform datelor exacte prezentate prin ordonanța procurorului nr. 1800/P/2020 din data de 21.09.2021 din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul București.

157. Astfel, raportat la primul reclamat, compania Google Ireland, Colegiul director constată că se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare prevăzută de art. 2 alin. 4 coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000 și dispune, cu unanimitate de voturi, sancționarea părții reclamate cu amendă contravențională în cuantum de 10000 lei, pe care o consideră disuasivă, efectivă și proporțională cu pericolul social al faptei săvârșite, având în vedere prevederile art. 26 din O.G. nr. 137/2000 "(1) *Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*"

158. La stabilirea cuantumului amenzii aplicate au fost avute în vedere următoarele: rolul pe care îl ocupă compania în mediul online, răspândirea publică a mesajului, iar prin asocierea noțiunii *neamului* din denumirea *Catedrala Mântuirii Neamului* cu cea din *Catedrala Prostirii*

Neamului, consecințele care pot viza chiar statul român, cu atât mai mult cu cât aplicația produce efecte la nivel național/european/internațional, putând fi accesată de oriunde.

159. Colegiul director s-a raportat în luarea deciziei și aplicarea amenzii la impactul pe care l-a avut efectuarea și menținerea tagului cu conținut depreciativ, crearea în mod pasiv din partea companiei a unui cadru care a condus la lezarea demnității unei comunități întregi, având în vedere faptul că acțiunea s-a manifestat în mediul online, producându-și efectele din primul moment al postării, dar cu consecințe negative care s-au derulat pe parcursul a 3 zile.

160. Colegiul director recomandă Companiei Google Ireland să instituie proceduri, să ia toate măsurile pentru ca utilizatorii care efectuează postări pe platforma Google Maps, să manifeste responsabilitate crescută (disclaimer-ul nu este suficient).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, **cu unanimitate de voturi** a membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respingerea excepției de clasare a dosarului conform art. 5 alin. 7 din O.G. nr. 2/2001 (principiul *non bis in idem*);
2. Respingerea excepției de clasare a dosarului ca urmare a împlinirii termenului de prescripție de 6 luni prevăzut de art. 13 din O.G. nr. 2/2001.
3. Inaplicabilitatea principiului "*safe harbour*" indicat la art. 14 din Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic.
4. Admiterea excepției lipsei calității procesuale active în cazul Patriarhiei Române, care este persoană interesată conform art. 7 alin. 2 din Procedura internă de soluționare.

5. Pe fond:

5.1. Față de Google Ireland Limited, constatare conform art. 2 alin. 4 coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000 și sancționarea cu amendă contravențională în cuantum de 10000 lei, având în vedere prevederile art. 26 din O.G. nr. 137/2000; se recomandă să se instituie proceduri, măsuri pentru utilizatori.

5.2. Față de ..., constatare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000 și sancționarea cu amendă contravențională în cuantum de 10000 lei, având în vedere prevederile art. 26 din O.G. nr. 137/2000.

6. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Amenda se va achita la **Direcția buget, contabilitate și fiscalitate din cadrul Instituției Primarului Municipiului Suceava** (cu sediul în mun. Suceava, Bulevardul 1 Mai nr. 5A, jud. Suceava, cod poștal 720224), respectiv **Administrația Națională a Finanțelor Publice** (cu

sediul în mun. București, str. Apolodor nr. 17, sector 5), dovada plății se va transmite către C.N.C.D. în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

Red.: C.J. și C.M.I.

Data redactării: 15.06.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.